

УДК 338.2

DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2020-3-29>**Тарасенко С.І.***кандидат економічних наук, доцент,
Дніпровський державний технічний університет***Левчук К.О.***кандидат економічних наук, доцент,
Дніпровський державний технічний університет***Tarasenko Svitlana***Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor,
Dniprovsk State Technical University***Levchuk Kateryna***Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor,
Dniprovsk State Technical University*

АНАЛІЗ РІВНЯ ЗБАЛАНСОВАНOSTI СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ МІСТА КАМ'ЯНСЬКЕ

BALANCE LEVEL ANALYSIS OF SOCIAL AND ECONOMIC PROCESSES OF KAMIANSKE CITY

АНОТАЦІЯ

Системність у вирішенні питань сталого розвитку закладається на глобальному та національному рівнях, однак реалізація більшості з визначених цілей сталого розвитку починається саме на рівні міст. Розроблення стратегії сталого розвитку міста, чітке формулювання багаторівневих цілей та у подальшому результативна діяльність щодо їх досягнення потребує аналізу та оцінки ситуації, що склалася в місцевій економіці, соціальній та екологічній сферах. У цій статті проаналізовані соціально-економічні показники розвитку міста Кам'янське за період 2011–2019 років. Після аналізу виділені сильні і слабкі сторони динаміки розвитку цих показників та зроблений висновок щодо соціально-економічного стану міста.

Ключові слова: сталий розвиток, динаміка, місто, збалансування, соціально-економічний розвиток.

АННОТАЦИЯ

Системность в решении вопросов устойчивого развития закладывается на глобальном и национальном уровнях, однако реализация большинства из определенных целей устойчивого развития начинается именно на уровне городов. Разработка стратегии устойчивого развития города, четкая формулировка многоуровневых целей и в дальнейшем результативная деятельность по их достижению требует анализа и оценки ситуации в местной экономике, социальной и экологической сферах. В статье проанализированы социально-экономические показатели развития города Каменское за период 2011–2019 годы. После анализа выделены сильные и слабые стороны динамики развития этих показателей и сделан вывод о социально-экономическом состоянии города.

Ключевые слова: устойчивое развитие, динамика, город, сбалансированность, социально-экономическое развитие.

ANNOTATION

Every year in Ukraine the role of particular cities in the recovery of the economy, the implementation of institutional transformations is risen. Today, not only industrial centers and large cities are becoming the sources of complex and controversial social and demographic, economic, man-made, environmental and other problems that affect the country as a whole. In 1992, the Agenda for the XXI-st Century was adopted and approved in Rio de Janeiro, in which a sustainable development means a development that meets the needs of today's generation and does not endanger the ability of future generations to meet their own. Therefore, despite

the fact that the system in addressing sustainable development is laid at the global and national levels, the implementation of most of the identified goals begins at the city level. The strategy of sustainable development of the city should be formed on the basis of balance of economic model, ecological and social spheres in order to improve the quality of life of citizens and ensure the social and economic development of the territory. Achieving such a balance, especially in terms of effective economic development without harming the environment, is not an easy task for industrialized cities with a high anthropogenic effect, one of which is Kamyanske. Adequate and high-quality assessment of the situation in the local economy, social and environmental spheres should precede the development of the city's sustainable development strategy, the clear formulation of multi-level goals and the effective ways to achieve them should be set. On the basis of the information from the Main Department of Statistics of Dnipropetrovsk region, we analyzed this data in our article and gave the dynamics of the main indicators of social and economic development of the city of Kamyanske for the period of 2011–2019. Among the significant social indicators we analyzed the following: the number of permanent residents, the number of people of working age, the availability and condition of housing. The dynamics of the mortality and birth rate is compared, these rates with similar ones in the region and the country as a whole are also compared. In addition, the average monthly nominal and real wages of full-time employees of the city are analyzed, a comparison with a similar indicator for the region and the country as a whole is given. The dynamics of the average number of employees at the enterprises of Kamyanske and the volume of sold products, the amount of arrears of wages, etc. are given. In this article it is also given the information as for the profitable and non-profitable enterprises of the city. After analyzing the above mentioned indicators, the strengths and weaknesses of the dynamics of the quality of life in Kamyanske were identified and the state of development of the city in terms of the development of its social and economic indicators was shown.

Key words: sustainable development, dynamics, city, balance, social and economic development.

Постановка проблеми. Системність у вирішенні питань сталого розвитку закладається на глобальному та національному рівнях, однак реалізація більшості з визначених Цілей сталого розвитку починається саме на рівні міст. Стратегія сталого розвитку міста має формува-

тися на основі моделі збалансування економічної, екологічної та соціальної сфер задля підвищення якості життя громадян та забезпечення соціально-економічного розвитку території. Досягти такого балансу, особливо в частині ефективного економічного розвитку без шкоди для довкілля, є нелегким завданням для промислово розвинених міст з високим антропогенним навантаженням.

У місті Кам'янське виробничу діяльність здійснюють 36 великих та середніх підприємств, на яких працює понад 22 тис. осіб (9,2% наявного населення міста). Основними галузями промислового комплексу міста є металургія (провідне підприємство – ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат»), хімічна (АТ «ДНІПРОАЗОТ», ПрАТ «Дніпровський завод мінеральних добрив») та коксохімічна галузі (ПрАТ «Южкокс» та ПрАТ «Дніпровський коксохімічний завод»), машинобудування (ПрАТ «Дніпровагонмаш») та електроенергетика (Середньодніпровська ГЕС ПрАТ «Укргідроенерго»). Найважливішими видами продукції промислового призначення є чавун, сталь, прокат, кокс, цемент, мінеральні добрива, промислові та магістральні вагони тощо. Випускаються товари народного споживання: лакофарбові та клейові вироби, євроруберойд, господарські товари, будматеріали тощо. У 2018 році підприємствами міста Кам'янське було вироблено 12% українського чавуну, 11,2% коксу, 20,7% вантажних вагонів.

Місто забезпечено всіма видами транспортної інфраструктури – залізничним, автомобільним і водним. За кількістю жителів Кам'янське займає третє місце у Дніпропетровській області після Дніпра та Кривого Рогу. Чисельність населення на 01.01.2020 становить 238,150 тис. осіб, або 7,5% населення області, щільність населення – 1,8 тис. осіб на 1 км².

Згідно з Планом перспективного розвитку міста Кам'янське збалансований розвиток полягає у створенні передумов для сталого економічного розвитку міста на основі збереження конкурентоспроможності промислового комплексу міста,

підвищення виробничої активності підприємств міста, здійснення переходу на ресурсозберігаючу та екологічно безпечну модель розвитку промисловості; зростання обсягу залучених інвестицій у розвиток міста, підвищення рівня інвестиційної привабливості міста; забезпечення оптимальних умов для всебічного розвитку малого і середнього підприємництва, розвиток сфери надання адміністративних послуг.

Користуючись інформацією Головного управління статистики Дніпропетровської області [8], було проведено дослідження соціально-економічних показників розвитку міста за 2011–2019 рр. для оцінки успішності реалізації його Плану розвитку.

Аналіз останніх досліджень. Теоретико-методологічні й прикладні положення сталого розвитку розкрито в наукових працях таких вітчизняних і зарубіжних учених, як Ф. Беркес, В. Вернадський, Ю. Барський, Б. Буркінський, Л. Гринів, Б. Данилишин, М. Долішній, Л. Керол, І. Маргеройз, З. Сіройч, Н. Фролова, Дж. Форрестер, І. Цимбалюк, Л. Шевчук, С. Шульц та ін.

Перерахованими вченими створені основи управління в муніципальних утвореннях різних рівнів, розглянуті питання оцінки економічного потенціалу міста, механізми інвестування в міську економіку й інноваційну діяльність, визначення рівня добробуту населення муніципальних утворень, поліпшення якості міського середовища, розвитку освітнього, культурного і духовного потенціалу, зміцнення громадської безпеки та правопорядку.

Формулювання цілей статті. Дослідження соціально-економічних показників розвитку міста за 2011–2019 рр. для оцінки успішності реалізації його перспективного Плану розвитку.

Виклад основного матеріалу. Першим показником, з якого розпочнемо аналіз, є чисельність постійного населення. Тут, як і по всій країні, спостерігається скорочення чисельності населення з 249,6 тис. осіб у 2011 р. до 238,150 тис. осіб у 2019 році (рис. 1).

Зменшення чисельності населення було зумовлене насамперед природним скороченням,

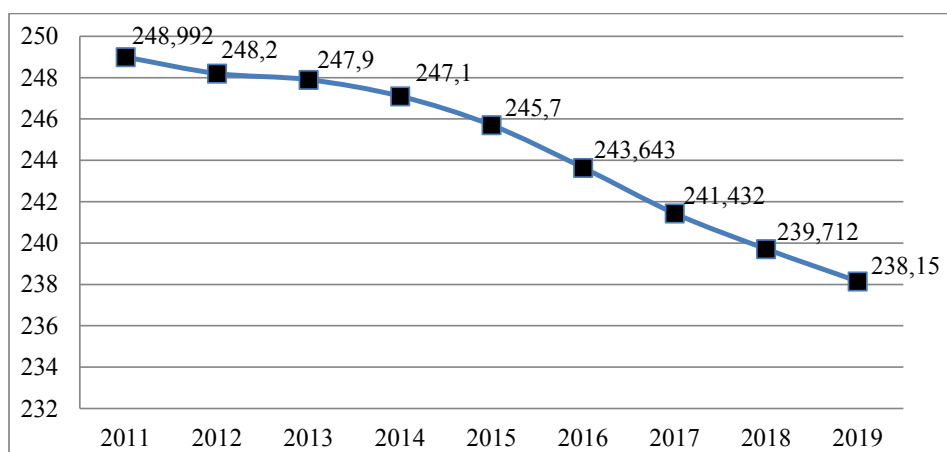

Рис. 1. Динаміка чисельності постійного населення міста Кам'янське, тис. осіб

Таблиця 1

Основні показники демографічної ситуації у місті Кам'янське

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Чисельність постійного населення, тис осіб	248,992	248,2	247,9	247,1	245,7	243,643	241,432	239,712	238,15
Природний приріст (скорочення), осіб	-1054	-1025	-1059	-1152	-1483	-1631	-1684	-2037	-196
Міграційний приріст (скорочення), осіб	362	239	663	377	54	-403	-527	317	72

яке незмінно зростало, починаючи з 2013 року (табл. 1). У середньому з 2011 по 2015 рік міграційний приріст компенсував природне скорочення усього на 28,9 %. У 2016–2017 роках спостерігався міграційний відтік населення, на що вплинула нестабільна економічна ситуація в країні та місті. У 2018–2019 роках спостерігається міграційний приріст 317 та 72 особи відповідно, що на 15 % та 37% компенсувало природне скорочення.

Стрімке скорочення природного приросту починаючи з 2013 року зумовлене зниженням коефіцієнту народжуваності (з 10,4 у 2014 р. до 7,0 у 2018 р.) та збільшенням коефіцієнту смертності (з 14,6 у 2013 р. до 15,5 у 2018 р.) (рис. 2).

Високі коефіцієнти смертності в м. Кам'янське – один із проявів загальноукраїнської тенденції: в середньому по країні в 2011–2019 рр. число померлих перевищувало число народжених в 1,4 раза. Коефіцієнт смертності в м. Кам'янське нижчий, ніж в області, та вище, ніж у країні загалом (рис. 3).

У 2011–2014 рр. показники народжуваності знаходилися на стабільному рівні (10,3–10,5). Починаючи з 2014 року коефіцієнти почали стрімко знижуватися, при чому значення у місті Кам'янське було менше у 1,2 раза порівняно з областю та Україною (рис. 4).

Демографічні процеси характеризуються також зміною вікового складу населення (табл. 2). Так, у 2015 році кількість жите-

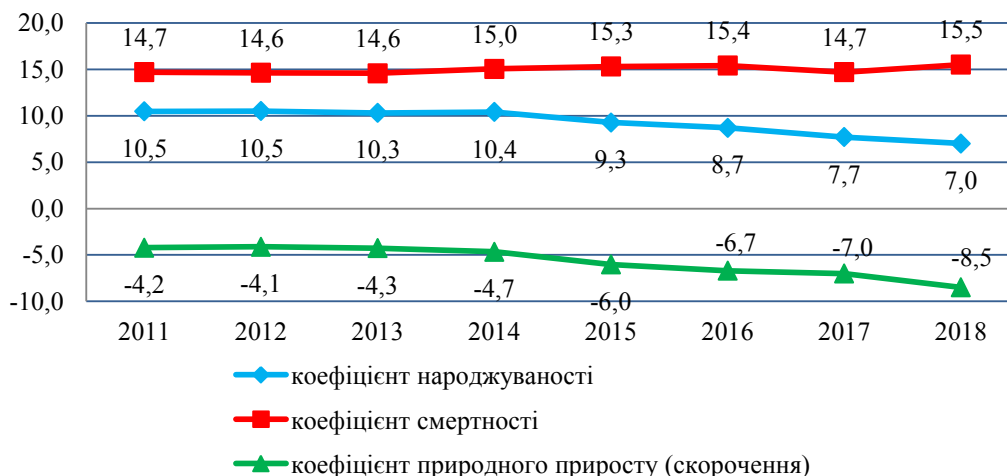

Рис. 2. Динаміка народжуваності та смертності у м. Кам'янське, проміле

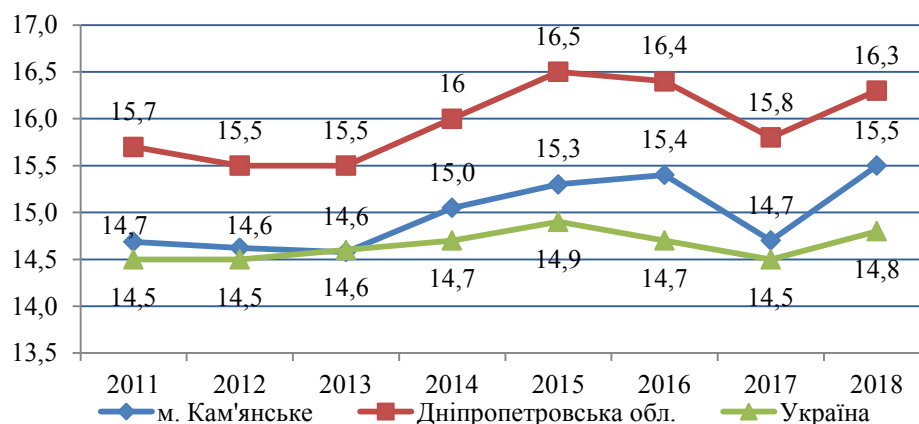

Рис. 3. Динаміка коефіцієнту смертності в Україні, Дніпропетровській області та м. Кам'янське

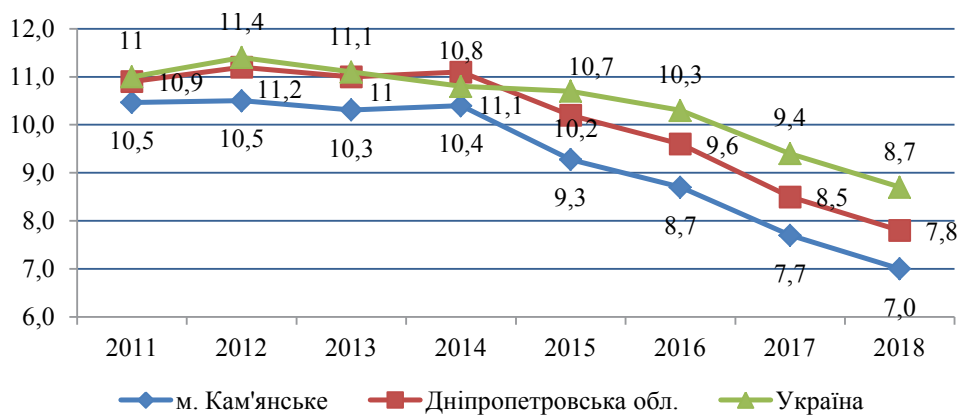

Рис. 4. Динаміка коефіцієнту народжуваності в Україні, Дніпропетровській області та м. Кам'янське

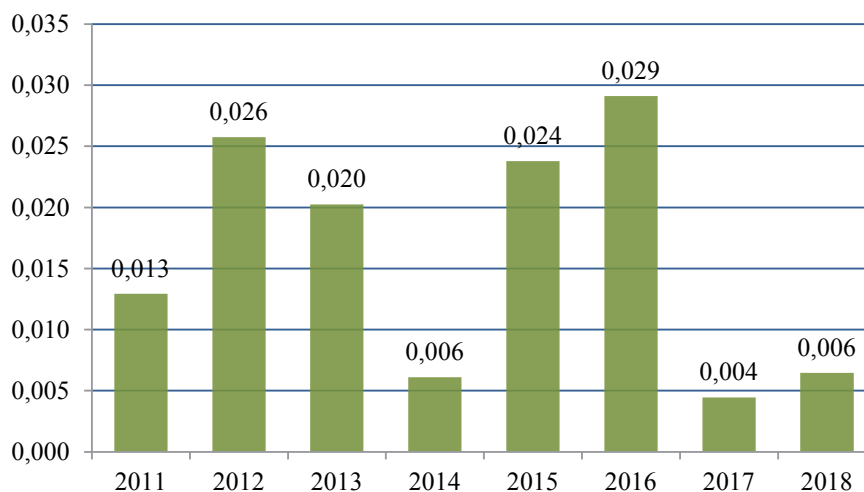

Рис. 5. Введено в експлуатацію житла на душу населення, м² на особу

лів працездатного віку склала 153,7 тис осіб. Протягом 2015–2018 рр. спостерігалось старіння нації та зменшення частки людей працездатного віку загалом на 5,55 %, порівняно з 2015 роком.

На якість життя населення істотно впливає наявність і стан житлового фонду. Досліджуваний період характеризується стрибуючими показниками, які мають тенденції до зростання та зниження (рис. 5). У 2018 році було введено в експлуатацію 1553 м² житла, що на 44 % більше попереднього року.

Добробут жителів міста і рівень їх соціальної захищеності є найважливішими показниками якості життя і соціально-економічного розвитку території (табл. 3). У 2011 р. величина середньомісячної заробітної плати штатного працівника складала 2735 грн. За період з 2011 до 2019 року ріст середньомісячної заробітної плати в м. Кам'янське склав 3,89 рази, що вище, ніж у середньому по області (3,85), але нижче, ніж по країні загалом (3,99). Загалом збільшення розміру середньомісячної номінальної заробітної плати відповідали загальноукраїнській тенденції.

Таблиця 2

Динаміка працездатності жителів м. Кам'янське за 2015–2018 рр.

Динаміка працездатності жителів м. Кам'янське					
Рік	2015	2016	2017	2018	2018 р до 2015, %
Віковий склад					
Молодше працездатного віку	37554	37973	38005	37864	100,83
Працездатного віку	153709	150530	147612	145174	94,45
Старше працездатного віку	54414	55140	55815	56674	104,15
Усього	245677	243643	241432	239712	-
Частка, %					
Молодше працездатного віку	15,29	15,59	15,74	15,8	-
Працездатного віку	62,56	61,78	61,14	60,56	-
Старше працездатного віку	22,15	22,63	23,12	23,64	-

Таблиця 3

Середньомісячна номінальна заробітна плата штатних працівників

Рік \ Територія	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2019/2011, раз
Кам'янське	2735	3122	3323	3578	4264	4804	6160	8328	10639	3,89
Дніпропетровська область	2790	3138	3336	3641	4366	5075	6939	8862	10751	3,85
Україна	2633	3026	3265	3480	4195	5183	7104	8865	10497	3,99

Таблиця 4

Динаміка обсягів роздрібно́ї торгівлі, % до попереднього року

Територія	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Кам'янське	1,00	1,00	0,76	1,41	1,15	1,53	1,07
Дніпропетровська область	1,01	1,03	0,87	1,23	1,15	1,33	1,24

Якість життя населення відображається у можливості задовольнити потребу у придбанні товарів і послуг. Реальна заробітна плата відбиває купівельну спроможність номінальної заробітної плати (рис. 6). У період із 2012 до 2015 року відбувалося зниження росту реальної заробітної плати, порівняно з попередніми роками, причому у 2014–2015 роках показник став від'ємним. Важливим чинником, який вплинув на зменшення купівельної спроможності жителів м. Кам'янське, стала нестабільна політична ситуація та початок воєнних дій на сході України.

Стан роздрібно́ї торгівлі ілюструють дані про обіг роздрібно́ї торгівлі та індекси його фізичного обсягу. Обороти роздрібно́ї торгівлі відображає фактичну виручку торговельних організацій від продажу товарів населенню.

Аналіз динаміки фізичних обсягів роздрібно́ї торгівлі за період з 2011 по 2018 рік показує, що невиробнича сфера в м. Кам'янське й області розвивалася рівними темпами (табл. 4). Однак у 2014 році внаслідок фінансово-економічної кризи в країні темпи росту прийняли від'ємний характер. Покращення показника відбулося у період 2015–2018 рр., коли індекс обсягів роздрібно́ї торгівлі прийняв додатні значення.

Фундаментом для вирішення завдань соціально-економічного розвитку міста та досягнення на цій основі підвищення якості життя населення є розвиток економіки міста. У 2011 році середньооблікова чисельність працівників на підприємствах м. Кам'янське становила 63,3 тис осіб. За період з 2011 по 2017 рр. спостерігалася негативна динаміка зменшення чисельності працівників – зниження на 28 % (рис. 7). Невелике збільшення чисельності відбулося у 2018 р. – в організаціях міста було зайнято понад 46 тис осіб, що на 1,01% більше, порівняно з 2017 роком.

Дніпропетровська область – один із найбільших промислових і економічних центрів України. Найбільша питома вага в обсязі реалізованої промислової продукції припадає на підприємства міст Кривого Рогу, Дніпра та Кам'янське. У 2011 році обсяг реалізованої промислової продукції у грошовому вираженні становив 29 470 млн грн. За 2011–2018 рр. у м. Кам'янське спостерігалися нерівномірні зміни показника: зі спадом у 2011–2013 рр., поступовим зростанням у 2014–2015 рр., після якого у 2016 році відбулося зниження обсягу до 23 700 млн грн. (рис. 8). У 2018 році величина реалізованої промислової продукції

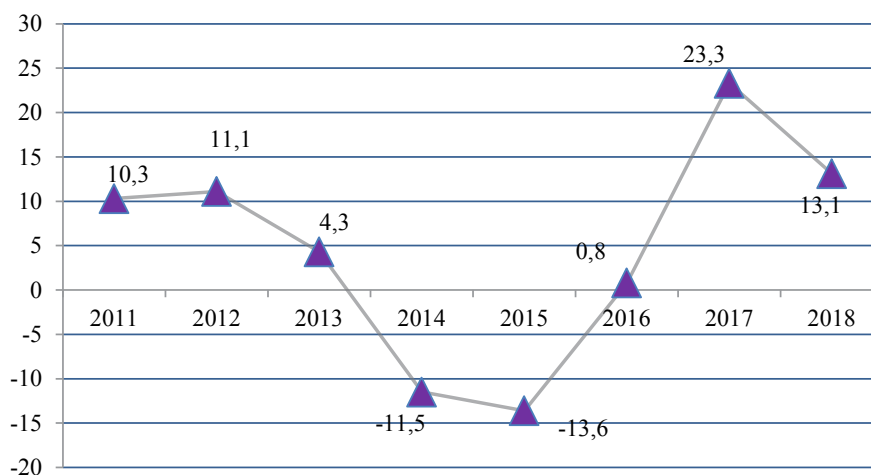

Рис. 6. Динаміка росту (зменшення) реальної заробітної плати штатних працівників у м. Кам'янське, %

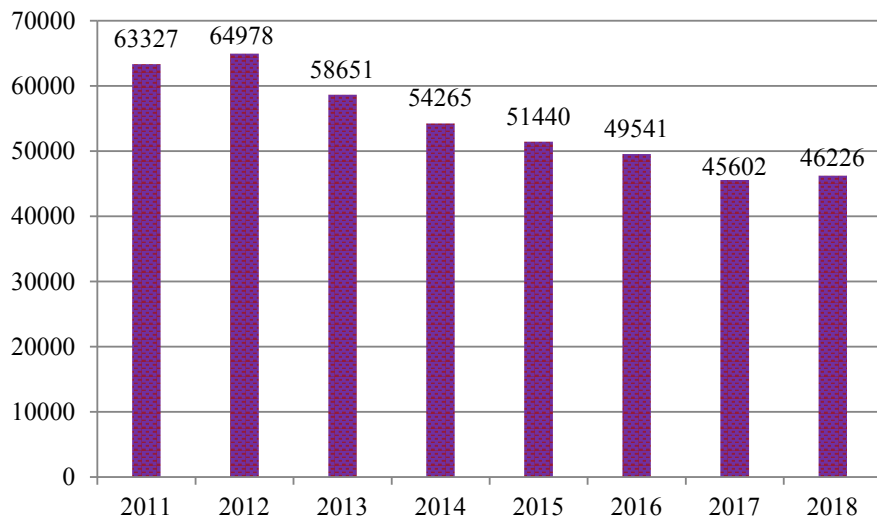

Рис. 7. Динаміка середньооблікової чисельності працівників на підприємствах м. Кам'янське, осіб

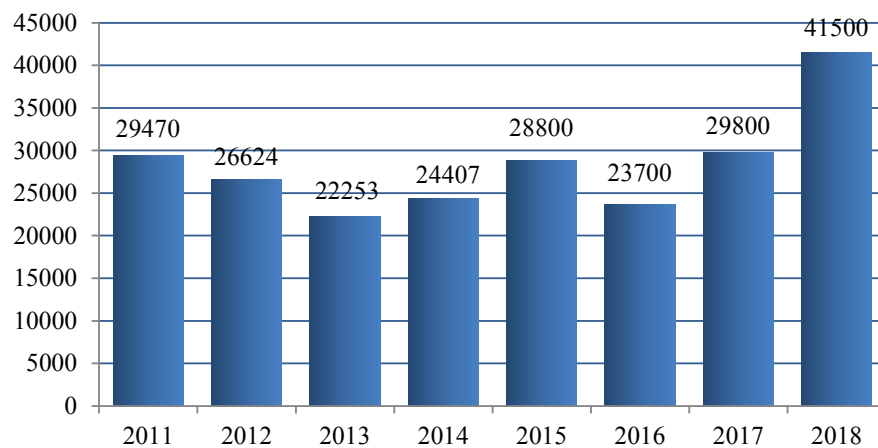

Рис. 8. Динаміка обсягу реалізованої промислової продукції у м. Кам'янське, млн грн.

стрімко зросла та перевищила обсяг 2017 року у 1,4 раза.

Економічний стан країни негативно позначився на стабільності отримання працівниками заробітної плати. У 2011 році величина заборгованості з виплати заробітної плати становила 784,7 тис грн. У період із 2011 по 2014 р. на підпри-

ємствах міста спостерігалось значне збільшення простроченої заборгованості по заробітній платі: у 2014 р величина заборгованості становила 1440% від показника 2011 р. Після 2014 року значення несплачених коштів стрімко зменшувалося до 4438,3 тис. грн. у 2018 році, що у 2,5 раза менше, ніж показник кризового 2014 року (рис. 9).

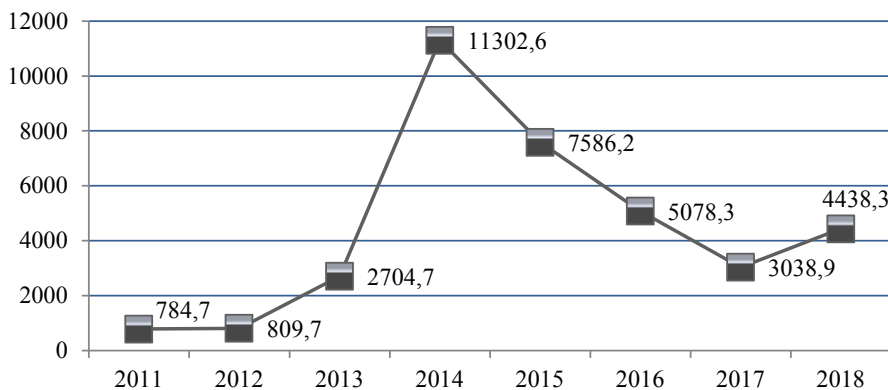

Рис. 9. Динаміка розміру заборгованості з виплати заробітної плати у м. Кам'янське, тис. грн.

Таблиця 5

Інформація про прибуткові та збиткові підприємства міста Кам'янське

Показник	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Частка прибуткових підприємств, %	66,4	64,8	66,7	65,7	74	70,4	68,6	70,4
Фінансовий результат прибуткових підприємств, млн. грн.	2189,37	1418,63	569,72	412,17	1137,78	659,71	2854,21	967,31
Частка збиткових підприємств, %	33,6	35,2	33,3	34,3	26	28,6	31,4	28,6
Фінансовий результат збиткових підприємств, млн. грн.	-448,72	-2511,82	-2593,39	-3921,61	-3662,37	-4543,56	-14279,42	-31347,22
Загальний фінансовий результат по підприємствах міста, млн. грн.	1740,65	-1093,19	-2023,67	-3509,44	-2524,59	-3883,85	-11425,21	-30379,91

Важливим показником ефективності соціально-економічного розвитку міста є фінансові результати діяльності підприємств (табл. 5). Загалом протягом періоду аналізу частка прибуткових підприємств перевищувала частку збиткових (64–74%). У 2018 році частка прибуткових підприємств збільшилася на 1,8%, порівняно з 2017 роком та на 4% за аналізований період. Однак загальний фінансовий результат по підприємствах міста з 2012 року був від'ємним (збитки), що пояснюється збитковою роботою найкрупніших підприємств міста (містоутворюючих), зокрема ПрАТ «Дніпровський металургійний комбінат».

Протягом періоду 2011–2018 рр. прибуток міських підприємств зменшувався, винятком був ріст в 2015 та 2017 р. (1137,78 та 2854,21 млн. відповідно). Величина збитку підприємств стабільно зростала та досягла свого від'ємного максимуму в 2018 році (рис. 10).

Важливим інструментом вирішення довгострокових проблем розвитку та каталізатором економічного зростання є інвестиції. Створення в м. Кам'янське сприятливого інвестиційного клімату сприятиме переходу економіки на інноваційний шлях розвитку, підвищення рівня продуктивності праці, конкурентоспроможності продукції, що випускається, подолання спаду виробництва, викликаного економічною кризою.

У 2011 році обсяг капітальних інвестицій у м. Кам'янське становив 1653,65 млн. грн. На підставі проведених розрахунків можна стверджувати, що величина цього показника зменшилася в 2018 р. порівняно з рівнем 2011 р. більш ніж в 2,6 раза (майже на 1 млрд грн.) (рис. 11).

Висновки. Підводячи підсумки аналізу, виділимо сильні і слабкі сторони динаміки рівня якості життя в м. Кам'янське. Отже, серед позитивних тенденцій є позитивна динаміка оборотів роздрібної торгівлі; зростання реальної заробітної плати порівняно з кризовими роками.

У списку слабких сторін відзначимо збільшення темпів зниження чисельності населення, яке зумовлене зростанням природного скорочення; зниження обсягів житлового будівництва; зменшення кількості людей працездатного віку.

Зважаючи на структуру економіки Кам'янського – одного з важливих промислових центрів України, для міста характерною є залежність динаміки розвитку ринку праці від ефективної діяльності містоутворюючих підприємств, передусім металургійного комплексу. Протягом попередніх чотирьох років умови діяльності промислових підприємств, зокрема металургійної галузі, машинобудування та хімічної промисловості, залишалися складними, що негативно впливало на показники зайнятості населення. В аналізованому періоді відбуло-

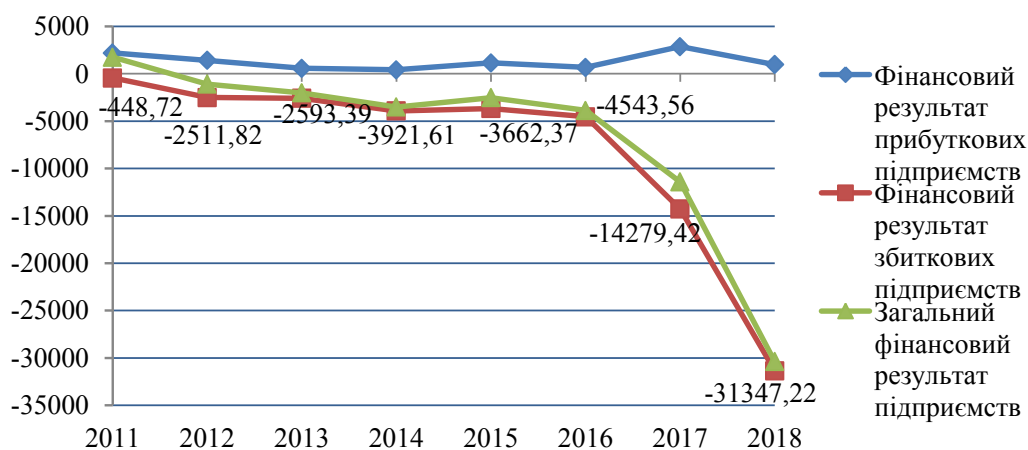

Рис. 10. Фінансові результати підприємств м. Кам'янське, млн грн.

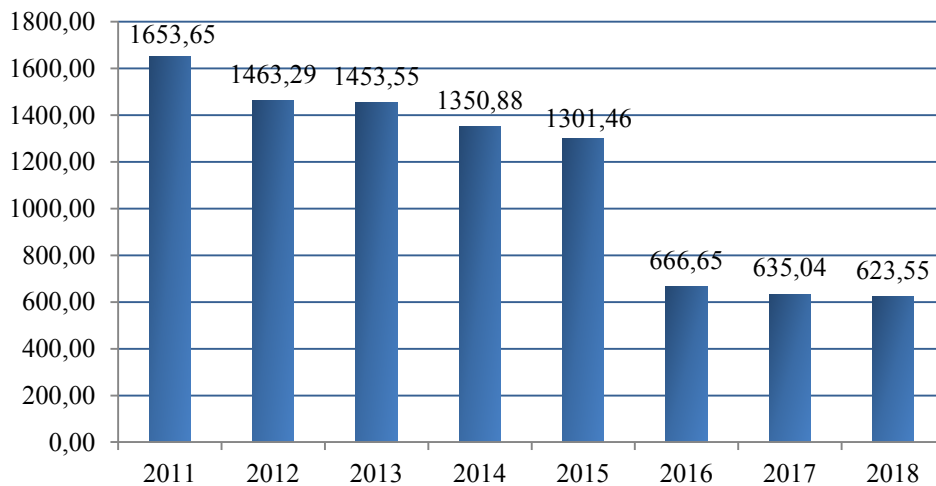

Рис. 11. Динаміка обсягу капітальних інвестицій у м. Кам'янське, млн грн.

ся скорочення зайнятих на окремих провідних підприємствах, а також застосовувалися вимушені адміністративні відпустки та скорочення робочого часу. Відповідно, середньооблікова чисельність штатних працівників по місту загалом зберігала тенденцію до скорочення.

Крім того, у списку слабких сторін відзначимо зростання заборгованості з виплати заробітної плати, збільшення величини збитку підприємств міста, зниження обсягу капітальних інвестицій.

Підсумовуючи проведений аналіз, можна стверджувати, що соціально-економічний стан міста є незадовільним. Підтвердженням цього є переважання негативних динамік зміни показників над позитивними, особливо така тенденція спостерігається в останні три роки.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Тарасенко С.І., Журавльова Г.Ш. Оцінка сталості розвитку міста Кам'янське. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. № 6(23). URL: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/23-2019-ukr> (дата звернення: 01.06.2020).
2. Манюшис А.Ю., Барсуков І.Є. Регулювання сталого розвитку крупного регіону, міста: проблеми, шляхи реформування, інновації. Москва, 2016. 315 с.
3. Цілі Сталого Розвитку: Україна 2016–2030. Національна доповідь Київ, 2016. URL: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholititia/tsili-staloho-rozvytku> (дата звернення: 01.04.2020).
4. Про концепцію сталого розвитку населених пунктів: Закон України від 24 грудня 1999 року № 1359-XIV / Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1359-14> (дата звернення: 06.12.2019).
5. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 р. № 850. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-p> (дата звернення: 01.04.2020).
6. Бобровська О.Ю. Сталый розвиток регіонів України: проблеми і шляхи їх розв'язання. *Публічне адміністрування: теорія та практика: ел. зб. наук. пр.* 2016. № 1(15). URL: [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2016-01\(15\)/15.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2016-01(15)/15.pdf) (дата звернення: 01.06.2020).
7. Національна парадигма сталого розвитку України. Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України». Київ, 2016. 72 с.

8. Статистична інформація. Головне управління статистики у Дніпропетровській області. URL: <http://www.dneprstat.gov.ua/statinfo%202015> (дата звернення: 01.06.2020).

REFERENCES:

1. Tarasenko S.I., Zhuravljova Gh.Sh (2019) Ocinka stalosti rozvytku mesta Kam'janske [Assessment of the sustainability of the Kamianske city]. *Skhidna Jevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnja* [Eastern Europe: economy, business and management]. (electronic journal), vol. 23, № 6. Available at: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/23-2019-ukr> (accessed 01 June 2020).
2. Manjushys A.Ju., Barsukov I.Je. (2016) Reghuljuvannja stalogho rozvytku krupnogho rehionu, mesta: problemy, shljakhy reformuvannja, innovaciji [Regulation of sustainable development of a large region, city: problems, ways of reforming, innovations]. Moscow. (in Russian)
3. Cili Stalogo Rozvytku: Ukrainia 2016–2030 [Sustainable goals of development : Ukraine 2016–2030]. *Nacionaljna dopovidj. Kyjiv* [National report. Kyiv]. 2016. Available at: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholititia/tsili-staloho-rozvytku> (accessed 06 December 2019).
4. Pro koncepciju stalogho rozvytku naselennykh punktiv: Zakon Ukrainy vid 24 ghrudnja 1999 roku № 1359-XIV / Verkhovna Rada Ukrainy. Available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1359-14> (accessed 06 December 2019).
5. Derzhavna strateghija regionalnogho rozvytku na period do 2020 r № 850. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-p> (accessed 01 April 2020).
6. Bobrovsjka O.Ju. (2016) Stalij rozvytok rehioniv Ukrainy: problemy i shljakhy jikh rozv'jazannja [Sustainable development of the ukrainian regions: problems and ways to solve them]. *Publichne administruvannja: teorija ta praktyka* [Public administration: theory and practice] (electronic journal), vol. 15, № 1. Available at: [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2016-01\(15\)/15.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2016-01(15)/15.pdf) (accessed 01 June 2020).
7. Instytut ekonomiky pryrodokorystuvannja ta stalogho rozvytku Nacionalnoji akademiji nauk Ukrainy (2016) Nacionaljna paradyghma stalogho rozvytku Ukrainy [National paradigm of sustainable development of Ukraine]. Kyiv.
8. Gholovne upravlinnja statystyky u Dnipropetrovskij oblasti [Main Department of Statistics in Dnipropetrovsk region]. *Statystychna informacija* [Statistic information]. Available at: <http://www.dneprstat.gov.ua/statinfo%202015/> (accessed 01 June 2020).